

PROGRAMA ALTER

**(programa d'intervenció socioeducativa per a joves en risc
d'exclusió social i escolar)**

ÍNDEX

	Pàg.
1. Identificació de l'entitat.....	3
2. Marc del Pla integral.....	3
3. Justificació.	4
3.1 Anàlisi de les necessitats.....	4
a) Usuaris beneficiaris (alumnes de 14 a 16 anys).....	5
b) Usuaris beneficiaris (alumnes de 16 a 18 anys).....	7
3.2 Introducció... ..	8
4. Objectius. Introducció.....	10
4.1 Objectius generals.....	10
4.2 Objectius específics.....	11
5. Accions previstes.....	12
5.1 Proposta metodològica.....	12
5.2 Descripció de les accions.....	13
a) Divulgació del programa.....	13
Durada.....	13
Ubicació.....	14
Recursos humans.....	14
b) Unitats formatives alternatives.....	15
6. Pràctiques formatives per a alumnes amb NEE	15
6.1 Fonamentació	15
6.2 Objectius específics	16
7. Continguts (alumnes de 14 a 16 anys).....	17
8. Calendari lectiu any 2005.....	20
9. Planificació horària (alumnes de 14 a 16 anys).....	22
10. Temporalització (alumnes de 14 a 16 anys).....	24
11. Continguts (alumnes de 16 a 18 anys).....	24
12. Planificació horària (alumnes de 16 a 18 anys).....	25
13. Temporalització (alumnes de 16 a 18 anys).....	25
14. Recursos humans.....	25
15. Avaluació.....	26
16. Metodologia de l'avaluació.....	27
Cronograma.....	28

1. IDENTIFICACIÓ DE L'ENTITAT

Nom del programa

ALTER (Programa d'intervenció socioeducativa per a joves)

CIF

S-0711001-H

Adreça

C/ de Lope de Vega, 3. 07013 Palma

Telèfon

971 22 05 80

Fax

971 22 12 78

Adreça electrònica

fvilla@dgmenors.caib.es

Persona de contacte

Fernando Villa Álvarez (Cap de servei)

2. MARC DEL PLA INTEGRAL

El programa ALTER és una iniciativa del Govern de les Illes Balears en col·laboració amb diversos ajuntaments de les Illes Balears i mancomunitats locals i compta per a l'any 2005 amb el finançament de la Conselleria de Presidència i Esports i d'aquests ajuntaments:

Mallorca

Municipi	Nre. d'accions formatives
Alcúdia	1
Inca	1
Llucmajor	2
Pollença	1
Sa Pobla	1
Marratxí	1
Manacor	1
Muro	1

Menorca

Municipi	Nre. d'accions formatives
Maó	1

Eivissa

Municipi	Núm. d'accions formatives
Eivissa	1

3. JUSTIFICACIÓ

3.1 Anàlisi de necessitats

El programa ALTER sorgeix com una iniciativa de pràctiques formatives de caire preventiu, adreçat a joves amb un alt risc de fracàs escolar i, consegüentment, amb una problemàtica envers l'àmbit social, ja que amb freqüència el fracàs escolar provoca un efecte «quasi» immediat sobre l'àmbit social, perquè la possibilitat d'un abandonament prematur dels estudis és un fenomen que afecta especialment grups socials exclosos o en situació de desigualtat.

Aquestes pràctiques formatives s'entenen com a programes d'intervenció socioeducativa per a l'alumnat amb risc d'exclusió escolar i/o social per al qual les mesures ordinàries i extraordinàries aplicades als centres d'ensenyança secundària no han aconseguit els resultats esperats.

Així doncs, el programa pretén abordar aquesta problemàtica social mitjançant iniciatives socioeducatives dirigides a joves que, per la seva situació escolar, social i/o familiar, estan en risc d'exclusió acadèmica i social.

D'altra banda, s'ha de tenir en compte que en el període 2002-2003, de 40.117 alumnes que es matricularen d'ESO a les Illes Balears —entre col·legis públics, concertats i privats—, es produí al voltant d'un 37% de fracàs escolar i d'un 16% d'absentisme total o crònic.

Els programes d'intervenció socioeducativa han de ser una mesura **integradora**, d'acord amb les necessitats, els interessos i les expectatives de l'alumnat que atenen, en el sentit de facilitar el retorn a l'activitat acadèmica i/o formativa de manera global.

Per aquest motiu, és justificat que des d'un programa d'intervenció socioeducativa es doni una resposta de caràcter preventiu a aquest col·lectiu, tant per a aquells alumnes que estan en situació d'inadaptació o fracàs escolar i necessiten de mesures educatives especials, com per a aquells que es troben en situació de conflicte social, tinguin o no mesures judicials segons la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors.

Els usuaris, beneficiaris d'aquest programa són:

a) Alumnes de 14 a 16 anys

L'assistència de joves de 14 a 16 anys aquests programes es considera transitòria i com a mesura extraordinària d'atenció a la diversitat; així doncs, es troben en el marc de mesures d'atenció a l'alumnat que assenyala el Reial decret 299/1996, de 28 de febrer, d'ordenació de les accions dirigides a compensar desigualtats en educació, i s'ha de regular per les condicions següents:

- En aquest grup d'edat i d'acord amb la disposició addicional segona de l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura, de regulació de l'organització i el funcionament dels IES de les Illes Balears, i d'elaboració i aplicació dels projectes d'intervenció socioeducativa, s'han de regular les condicions per assistir a aquests tipus de programes, en règim d'escolaritat compartida, com poden ser aules-taller externes als centres.

El programa ALTER, juntament amb el centre educatiu derivant on l'usuari està matriculat, ha de dur a terme aquesta intervenció una vegada es verifiqui que l'alumne compleix el perfil establert i després que el centre educatiu al qual pertany hagi adoptat totes les mesures al seu abast i que, tot i així es comprovi que l'alumne no aconsegueix la seva integració al sistema educatiu ordinari amb totes les seves variants organitzatives, mitjançant les següents accions:

- L'equip docent de cada IES, d'acord amb el departament d'orientació proposarà l'alumnat del centre que sigui susceptible de participar-hi.
- D'acord amb el RD 696/1995, de 28 d'abril, d'ordenació de l'educació d'alumnes amb necessitats educatives especials i l'OM de 14 de febrer de 1996, s'obrirà un document individualitzat d'adaptació curricular.
- Elaboració conjunta de d'aquesta adaptació curricular individualitzada, on es concretaran els horaris i les activitats educatives.
- Designació d'un tutor per part del Centre, d'acord amb el següents requisits:
 - A) Que sigui professor d'alguna de les àrees a les quals assisteix l'alumne.
 - B) Que sigui una persona que presenti un vincle afectiu amb l'alumne.
 - C) Si es possible, que tingui experiència prèvia en el treball.

- Dictamen del departament d'orientació del centre en el qual l'avaluació es farà d'acord amb l'adaptació curricular individualitzada, implicant que l'alumne ha de ser de necessitats educatives especials.
- Sol·licitud per part de la direcció del centre que serà elevada, a la Direcció General d'Ordenació i Innovació, per a la participació de l'alumne proposat per a la incorporació al Programa ALTER.
- Còmput i certificat d'hores lectives en què l'alumne realitzi les activitats, de manera que es pugui certificar l'acabament de la formació rebuda, per a que en el cas d'assolir el mínims establerts, aquest pugui conservar el drets d'avaluació, de promoció i de titulació, per tal de facilitar el retorn a l'activitat acadèmica i/o formativa i possibilitar l'oportunitat de continuar i acabar l'educació secundària obligatòria.
- Acord de conformitat signat per part dels pares, mares o tutors legals prèviament a l'inici de l'alumne al programa.
- Manifestació escrita per part de l'alumne on reflectirà el seu compromís de formar part del programa d'escolarització compartida.
- Informe favorable a la proposta d'escolarització compartida per part d'Inspecció Educativa.
- L'alumnat que participi, ha de continuar a tots els efectes matriculat al seu centre d'origen, i ha de gaudir de tots els drets i deures tant acadèmics com administratius inherents a aquesta situació.
- Sempre que sigui possible es procurarà que l'escolarització compartida comporti a càrrec de l'alumne la realització d'algunes activitats en el Centre Escolar al qual pertany. L'alumnat participarà així mateix en les activitats lectives, complementàries o extraescolars del seu grup classe, atès que les activitats que aquest realitzi seran temporals i de caràcter extraordinari.
- A la finalització del curs escolar, l'IES constituirà una Junta d'avaluació formada pel Director del Institut, el professor o tutor i la pedagoga responsable del Programa ALTER, que comptaran amb la col·laboració d'un membre del DO per a incloure les decisions de la Junta a l'acta d'avaluació corresponent i a l'expedient acadèmic així com al llibre d'escolaritat de l'alumne. L'avaluació es farà d'acord amb l'adaptació curricular individualitzada i d'altra banda l'informe realitzat pel DO especificarà totes les intervencions realitzades així com el grau de satisfacció obtingut, a més del motius que justifiquin la proposta i els serveis socioeducatius implicats.

D'altra banda, les característiques que hauran de presentar els alumnes per tal de poder ser admesos al programa seran les següents:

- Edat compresa entre els 14 i els 16 anys.
- Tenir expedient obert als serveis socials d'atenció primària corresponents o que intervinguin altres serveis d'atenció al menor en situació de risc escolar i/o social.
- Tenir baix nivell d'autoestima i autoconcepte.
- Presentar conductes desajustades greus que posin en perill la convivència del Centre.
- Presentar absentisme injustificat, rebuig a la institució escolar, conductes predelictives.
- Presentar un retard escolar generalitzat.
- Tenir algun interès per a una formació més pràctica i funcional vinculada al món professional i laboral.
- Joves que puguin tenir expedient obert en el Jutjat de Menors i Fiscalia de Menors.
- Altres criteris que puguin sorgir, sempre consensuats amb el Servei d'Innovació de la Direcció General d'Ordenació i Innovació.

b) Alumnes de 16 a 18 anys

Aquest grup d'usuaris pot tenir accés al programa ALTER com a mesura de caire excepcional. Així doncs, la tasca que s'ha de desenvolupar en aquest grup d'edat s'ha d'encaminar a un tipus d'intervenció que es dirigeix principalment a adquirir hàbits mínims, tant de feina com d'aprenentatge, i també com l'hàbit de la responsabilitat laboral.

L'adquisició de coneixements elementals en l'ofici concret que puguin aprendre és un aspecte fonamental que es treballarà a partir de la formació prelaboral de l'aula taller, en què s'oferirà una formació específica concreta i en molts de casos la possibilitat de treballar tant la normalització com la integració dels alumnes.

Les característiques que han de presentar els alumnes per tal de poder ser admesos al Programa són aquestes:

- Edat compresa entre els 16 anys i els 18 anys.
- Tenir expedient obert als serveis socials d'atenció primària corresponents.
- Tenir baix nivell d'autoestima i autoconcepte.
- Tenir algun interès per a una formació pràctica i funcional vinculada al món professional i laboral.

- Joves que pugin tenir expedient obert en el Jutjat de Menors i de Fiscalia de Menors.
- Quan les seves característiques personals i socioeducatives així ho aconsellin i siguin valorades com a positives per part de l'equip del Programa ALTER.

3.2 Introducció

La naturalesa del programa radica a crear, planificar, promoure, implantar, gestionar, coordinar, executar i avaluar activitats orientades a la pràctica formativa per a joves de 14 a 16 anys en un primer grup i de 16 a 18 en un segon grup, i que es trobin en situació de conflicte social i/o de fracàs escolar, dins l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Aquest programa pretén partir de la diversitat de punts de partida i arribada de l'alumne, i de la flexibilitat i la individualització en la intervenció socioeducativa, treballant amb nivells i graus, ritmes i models diversos d'incorporació. Actuacions que ofereixin el màxim nombre de respostes als que tenen el mínim d'oportunitats. La incorporació en aquests processos socioeducatius i prelaborals suposa arribar a tenir la capacitat i la disposició de participar en aquells que hi ha en l'entorn social, amb la millora consegüent de la seva pròpia qualitat de vida i de la seva comunitat.

Tot això significa un balanç d'experiències i practiques vitals diàries mínimament satisfactòries que condueixen el jove a un grau raonable d'estima i confiança en si mateix; a una certa quantitat de relacions socials que el facin arribar a sentir-se part de la comunitat, i a un coneixement i una acceptació de les normes i cultures bàsiques de la comunitat en la que està incorporat, però que encara desconeix.

La darrera finalitat, com a mèrit d'unes competències curriculars, és retornar a l'ensenyança reglada de manera satisfactòria en el cas dels menors de 16 anys per una banda, i, per l'altra, l'aprenentatge d'un ofici per a la inserció laboral posterior en el cas dels possibles usuaris majors de 16 anys.

El programa ALTER desenvolupa una estratègia socioeducativa amb la finalitat de potenciar la igualtat d'oportunitats, ja que es duen a terme actuacions específiques destinades a un col·lectiu d'alumnes amb dificultats importants en el seu entorn escolar i comunitari, segons sigui el cas, i que han de superar no només les barreres tradicionals i comuns d'accés al treball, sinó també d'altres ocasionades pels seus dèficits educatius, cognitius, personals, sociofamiliars, etc.

El disseny de les unitats didàctiques que preveu el programa parteixen d'una concepció **integral i diversificadora** de l'atenció a alumnes amb fracàs escolar però amb la inquietud d'aprendre i altres amb més necessitats, com ara la situació de conflicte social.

Integral perquè el jove és un subjecte dins d'un sistema (família, escola, barri...) i **diversificadora** perquè tots els elements que componen aquest sistema han de tenir-se en compte per dissenyar les distintes programacions d'aula, a fi que aquestes puguin adaptar-se a les condicions personals (mancances i/o interessos). S'ha d'intentar aconseguir un nivell d'autonomia personal i social que els permeti en un futur, a través d'aquesta acció formativa, accedir a un lloc de treball i mantenir-s'hi, encara que les aules-taller no intenten substituir l'escola, sinó servir de pont cap a diferents recursos normalitzadors.

Així doncs, l'element clau de la nostra feina s'ha de basar a motivar l'alumne per a l'aprenentatge d'unes habilitats concretes o el retorn cap a l'ensenyança reglada, i s'han d'emprar eines com la regulació de la conducta, el desenvolupament de la constància i la voluntat personal.

El programa ALTER parteix d'un model conceptual i de potenciació que es tradueix en la pràctica en:

- Les accions s'adrecen no només o a l'individu sinó a complementar el sistema educatiu i social i les seves organitzacions.
- La intervenció va adreçada als recursos i a les competències de la família i del jove.
- Les accions d'ajuda es planifiquen i programen, per poder justificar la pertinència, l'eficàcia i l'eficiència de les intervencions.
- Una part important de les accions d'ajuda s'orienten a prevenir l'exclusió escolar i social i a promoure el benestar social.
- Es proposa l'acció interdisciplinària i el canvi social.

4. OBJECTIUS. INTRODUCCIÓ

El fracàs escolar, l'absentisme crònic i l'abandonament prematur d'una formació necessària d'alguns alumnes són realitats i cada vegada preocupen més la societat. Combatre i amortir aquesta situació mitjançant processos d'aprenentatge formatiu, més atractius i propers als interessos d'aquests, i sense desvincular-se completament del centre escolar (en el cas dels menors de 16 anys) és el nostre principal objectiu; és a dir, el programa pretén que els alumnes destinataris puguin, mitjançant una metodologia i una organització de continguts adaptada a les seves característiques i necessitats, assolir els objectius generals establerts.

D'altra banda, l'inici de l'edat laboral situada legalment als 16 anys suposa, sobretot per als joves d'aquest col·lectiu, un canvi qualitatiu en la seva realitat personal. Els escenaris de relació, habituals o no, representats per la família, el grup d'iguals, l'escola, i en alguns casos la institució, passen a ampliar-se a l'àmbit laboral.

L'activitat dins una unitat formativa alternativa els suposarà immersir-se en un context nou que pugui possibilitar-los el desenvolupament personal i social.

4.1 Objectius generals

- a) Rebre i propagar tota la documentació que emani de les distintes institucions competents o relacionades amb la matèria, i també la captació de recursos.
- b) Aturar processos d'aïllament i marginació mitjançant el suport tècnic socioeducatiu, formatiu i d'incorporació laboral.
- c) Desenvolupar en cada jove, en la mesura de les pròpies possibilitats i necessitats, programes d'habilitats i competències prosocials que potenciïn processos d'autonomia personal, autoestima, competència i iniciativa.
- d) Crear escenaris educatius i formatius per a joves, en què es facin aprenentatges bàsics, instrumentals, prelaborals i socials necessaris; i a més a més, conduir-los al retorn de l'ensenyança reglada si així ho manifesten, a fi d'ajudar-los en la transició a la vida adulta.
- e) Crear unitats formatives alternatives, en règim d'escolaritat compartida com a formació complementària per als alumnes de 14 a 16 anys

d'acord amb el que està establert i seguint els protocols d'admissió aprovats per la Conselleria d'Educació i Cultura.

- f) Elaborar i dur a terme els projectes formatius i curriculars, i facilitar els processos d'aprenentatge de coneixements —bàsics i instrumentals— i d'habilitats en general.
- g) Promoure l'intercanvi d'experiències, informació i actuacions conjuntes amb altres institucions similars o que puguin complementar-se.

4.2 Objectius específics

Volem destacar els objectius específics, en els quals el programa pretén tenir una especial incidència.

a) Respecte a les institucions implicades

- Afavorir la inserció d'aquest alumnat al centre escolar i/o en la societat.
- Potenciar el desenvolupament satisfactori dels processos d'aprenentatge.
- Realitzar un seguiment, conjuntament amb els serveis socials del municipi i l'IES, de la situació familiar i social dels alumnes.

b) Respecte als alumnes

- Potenciar l'autoestima i el desenvolupament de la dimensió socioafectiva de la personalitat d'aquests alumnes.
- Augmentar el desenvolupament d'habilitats, tant intel·lectuals com instrumentals i socials, i centrar el treball més que en l'adquisició de conceptes, en la assimilació de continguts de tipus procedimental i actitudinal.
- Assegurar l'adquisició d'hàbits bàsics de treball i el desenvolupament d'una disposició activa i positiva.
- Estimular la relació de grup, les relacions amb els professors i amb la família.
- Fomentar les capacitats bàsiques que permeten el desenvolupament integral de l'alumne.

5. ACCIONS PREVISTES

5.1 Proposta metodològica

El procés metodològic de les unitats formatives que s'implanten dins dels centres de treball permet desenvolupar els principis generals que fonamenten la nostra intervenció, les línies clau de la qual són:

- **Acompanyament social i aplicació de recursos (tutories).** Acompanyament entès com el treball de relació personal continuada, de comprendre les persones per contribuir al fet que elles mateixes entenguin i comencin a dominar la seva situació i les claus de llurs dificultats, de suport per activar i mobilitzar recursos, capacitats i potencialitat dels alumnes i el seu entorn. Aplicació de recursos dins d'una estratègia d'actuació, amb flexibilitat i criteris d'oportunitat. Promoure, d'altra banda, capacitats clau com l'autonomia, la capacitat de resolució de problemes, el treball en equip i la responsabilitat en el treball.
- **Pràctiques formatives:** constituïdes pel conjunt d'habilitats, actituds, destreses i coneixements particularment vinculats a la competència professional característica de l'ofici elegit. El continguts s'han d'integrar de tal manera que permetin englobar els aspectes tecnològics, pràctics i instrumentals conjuntament.
- **Continguts:** els continguts s'han d'establir a com eixos estructurals, organitzats en blocs. El programa anirà marcat majoritàriament per una filosofia d'aspecte integrador. En tots els casos es considera prioritari potenciar el valor funcional dels continguts per incidir menys en la teorització. La proposta de continguts s'ha de centrar en una organització de totes les àrees curriculars de manera globalitzada i interdisciplinària. L'àmbit pràctic perfilarà la màxima rellevància als procediments que es dissenyaran principalment per potenciar els treballs de manipulació i instrumentals. Es posarà especial atenció en el fet que els nous coneixements adquirits siguin fàcilment transferibles a situacions i contextos reals o pròxims.

5.2 Descripció de les accions

Els diferents moments del desenvolupament de les accions previstes constitueixen una acció global dins del programa ALTER.

a) Divulgació del programa

— Difusió general

Difusió del programa mitjançant entrevistes, reunions, comunicacions telefòniques, etc., a persones i llocs estratègics. S'utilitzarà la xarxa comunitària i especialitzada per a tal fi.

— **Servei d'informació, orientació i assessorament** a l'usuari i als professionals cooperants en el procés de formació e incorporació sociolaboral.

Continguts

- a) **Informació.** Informar de les distintes activitats i modalitats que ofereix el Programa i que pot oferir en base a les demandes del mercat i dels nous jaciments d'ocupació. Destinat tant als usuaris com als professionals o institucions que actuen sobre el jove. Oficines d'informació a Mallorca, Menorca i Eivissa.
- b) **Orientació.** Analitzar en cada cas, en base a les necessitats, carències, motivacions, interessos i aptituds del jove, les distintes opcions que s'ofereixen, amb la possibilitat de poder visitar les distintes aules-taller.
- c) **Assessorament.** Guiar l'usuari dissenyant un projecte individualitzat, oferint-li un itinerari que contempli o no algun/es de les opcions ofertes. Aquest itinerari es revisarà permanentment.

Durada

És un servei permanent i, per tant, la durada coincideix amb la del programa.

Ubicació

Direcció General de Menors i Família, al carrer de Lope de Vega, 3. 07013 Palma, i a les respectives delegacions a Menorca, al carrer de Miquel de Verí, 6. 07703 Maó; i Eivissa, al carrer d'Abad i la Sierra, 47, baixos esq. 07800 Eivissa, amb horari de matins, de dilluns a divendres.

Recursos humans

Atendrà el servei:

- Mallorca: el director i l'equip tècnic.
- Menorca: un educador a temps parcial amb el suport de l'equip de Mallorca.
- Eivissa: un educador a temps parcial amb el suport de l'equip de Mallorca.

b) Unitats formatives alternatives

- Punt de partida

Amb aquesta finalitat, se seleccionaran els candidats de manera individual i personalitzada.

L'equip del programa ALTER, a proposta dels serveis de la xarxa comunitària (IES, col·legis públics i concertats, serveis socials) o especialitzada (Servei d'Innovació de la Direcció General d'Ordenació i Innovació) quant a l'admissió d'un candidat a un programa formatiu, analitzarà i valorarà aquesta sol·licitud segons la situació personal, escolar i familiar de l'interessat. Posteriorment, materialitzarà la selecció de l'alumnat mitjançant una entrevista amb els candidats i els pares o representants legals, per explicar-los clarament el programa de formació.

Una vegada seleccionat, s'elaborarà un informe amb la valoració inicial de l'alumne (VIA) i l'avaluació de la seva competència curricular.

- Durada

Per inscriure candidats mitjançant sol·licituds, el servei és permanent i està disponible mentre romangui el programa. Pel que fa a la selecció, aquesta es farà abans que s'iniciï el curs o quan es produeixi una baixa en una de les unitats formatives alternatives.

6. PRÀCTIQUES FORMATIVES PER A ALUMNES AMB NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS

6.1 Fonamentació

En l'àmbit educatiu i social hi ha una part de l'alumnat, de 14 a 16 anys, que assisteix a ESO, que rebutja de ple la institució (els procediments, el reglament, la metodologia i els continguts). Sigui per les causes que sigui, aquesta inadaptació a l'escola provoca, si més no, desmotivació i manca d'interessos, i es desencadenen, en alguns casos, en actituds negatives i comportaments disruptius a l'aula. Les conseqüències d'aquesta situació acaba, generalment, en un alt grau d'absentisme i, per acabar, en un abandó prematur de l'ensenyança.

El fracàs escolar i l'abandonament dels estudis són fenòmens que afecten especialment els grups en risc d'exclusió social i que suposen elements de primer ordre en la reproducció de la desigualtat social.

Per afrontar aquesta situació, hi ha la possibilitat que aquests alumnes, a proposta de l'IES on estiguin matriculats, amb l'acceptació dels serveis socials de l'ajuntament afectat i amb l'aprovació de la Inspecció educativa (Direcció General d'Ordenació, Innovació i Formació del Professorat), puguin de manera transitòria i amb caràcter extraordinari participar en el programa ALTER.

6.2 Objectius específics

- Iniciar activament i voluntàriament un procés de formació, i establir i acceptar un pla de treball amb l'educador.
- Complir sistemàticament els acords establerts en el pla de treball.
- Saber formular i recollir la informació fonamental.
- Saber on ha d'anar posteriorment i què ha de fer per cercar una ocupació quan sigui el moment.
- Dur a terme les tasques organitzadament, en l'ordre adequat i utilitzant el temps necessari.
- Dirigir-se respectuosament a les persones de l'entorn.
- Reconèixer les pròpies dificultats en el procés de formació i mostrar interès per superar-les.
- Saber fer una demanda d'activitat formativa concreta.
- Arribar puntualment a la unitat formativa.
- Assistir regularment a la unitat formativa.
- Sol·licitar noves tasques quan hagi finalitzat les anteriors.
- Demanar quan no sàpiga fer la tasca encomanada.
- Aprendre a relacionar-se amb els companys amb respecte.
- Aprendre a seguir les indicacions del mestre que dirigeix l'acció formativa.
- Respectar la normativa del lloc de formació.
- Saber expressar les dificultats en què es trobi, en relació amb les ordres rebudes.
- Davant situacions conflictives, controlar la pròpia agressivitat física o verbal.
- Intentar resoldre les situacions conflictives mitjançant el diàleg.
- No repetir els errors comesos en un nou lloc de formació.
- Relacionar la formació que té amb un treball determinat.
- Rendir apropiadament segons les indicacions del mestre.
- Presentar-se net i correctament vestit al lloc de formació.
- Fixar uns continguts culturals bàsics, necessaris per a la vida social quotidiana.

- Millorar la capacitat per generar i produir idees organitzant-les de forma adequada per elaborar plans a curt i mitjà termini.
- Disposar de les habilitats socials i de comunicació bàsiques.
- Conèixer les tècniques base de recerca d'ocupació al final de la formació.
- Tenir consciència sobre la pròpia situació o el descobriment de capacitats i limitacions i la forma en què es poden abordar.
- Assumir la responsabilitat de l'organització de la seva vida per possibilitar la formació i posterior inserció laboral.

7. CONTINGUTS PER AL GRUP D'ALUMNES DE 14 A 16 ANYS

La formació socioeducativa es fonamenta en unitats formatives alternatives i s'organitzen en aquestes unitats didàctiques:

- Unitat didàctica d'ensenyament d'àrees transversals.
- Unitat didàctica d'ensenyament d'àrea de formació específica.
- Unitat didàctica d'ensenyament de prevenció de rics laborals.
- Unitat didàctica de formació bàsica.

Continguts teoricopràctics

a) Unitat didàctica d'ensenyament d'àrees transversals

Aquest mòdul, l'impartirà l'educador o el personal especialitzat extern al programa i la durada serà d'un total de 166 hores. S'impartirà diàriament durant una hora des del 12 de gener al 16 de desembre de 2005 (ambdós inclosos), i estarà compost per:

- Estratègies de motivació, autoconeixement i autoestima (15 hores):
L'alumne ha de ser capaç de conèixer-se a si mateix des de diferents àmbits — personal, familiar, social, etc.—, i també aplicar la valoració d'un mateix i el coneixement del seu propi potencial social i personal.
- Habilitats socials (16 hores)
L'alumne ha d'aprendre a desenvolupar aquestes habilitats per poder comunicar-se i interrelacionar-se amb els altres de la manera adequada en el lloc i el moment precisos, i també ha d'aprendre aspectes de la comunicació verbal i no verbal (gestos i llenguatge corporal), habilitats alternatives a l'agressió, resolució de problemes, pensament conseqüent i comunicació assertiva.

- La prevenció de la drogoaddicció (15 hores)

Mitjançant aquest mòdul l'alumne coneixerà les distintes drogues i el perill que suposa consumir-ne.

- El nostre cos en l'adolescència (10 hores)

L'alumne coneixerà els aspectes del cos humà (masculí i femení), les diferències entre ambdós i els canvis que es produeixen en el cos durant la pubertat, especialment els aspectes relacionats amb la sexualitat i els temes relacionats amb l'anticoncepció, les primeres relacions, etc.

- Prevenció de les malalties de transmissió sexual (10 hores)

L'alumne coneixerà quines són les malalties de transmissió sexual més comunes, i quins són els millors mètodes per evitar-ne el contagi.

- Què menges? Què ets (8 hores)

L'alumne coneixerà quins són els millors hàbits alimentaris, especialment a l'època del seu creixement, coneixerà, a més, l'alternativa a una alimentació sana i equilibrada, i també distints trastorns alimentaris que poden comparèixer a l'adolescència per la preocupació de la imatge.

- L'educació mediambiental (12 hores)

Es mostrarà a l'alumne n'és el millor tractament. Les actituds d'estalvi d'energia, envasos i la recollida selectiva.

- Les responsabilitats familiars (15 hores)

L'alumne aprendrà a reconèixer quines són les seves responsabilitats dins la llar, i també saber aplicar-les. Es faran exercicis amb sous imaginaris per tal d'aprendre a saber quina n'és l'administració més correcta.

- L'educació Vial (40 hores)

Mitjançant aquest mòdul l'alumne tindrà l'oportunitat d'aconseguir el carnet de ciclomotor de manera gratuïta, a través del programa ALTER, sempre que superi la prova que certificarà que coneix les normes de trànsit, quins són els seus drets i els seus deures i les seves responsabilitats, tant com a vianants com conductors, distingir les indicacions dels agents de trànsit, la tramitació de la llicència, les assegurances, els impostos, etc.

- Anem per feina! (25 hores)

L'alumne coneixerà quina és la realitat laboral, la dificultat d'aconseguir un lloc de feina, el saber que s'ha de fer per mantenir-lo, saber què és el que es necessita per començar a treballar per primera vegada un cop complits els setze anys (titulació, formació, etc.), i també saber quines són les passes més adients per trobar un lloc de feina.

b) Unitat didàctica d'ensenyament d'àrea de formació específica

Aquest mòdul serà impartit íntegrament pel mestre formador i la durada serà d'un total de 684 hores. S'impartirà durant quatre hores diàries des del 12 de gener al 16 de desembre de 2005 (ambdós inclosos).

Els continguts teoricopràctics seran amb relació a l'especialitat d'unitat formativa per la qual opti cada municipi.

c) Unitat Didàctica d'ensenyament de prevenció de riscos laborals

Aquest mòdul serà impartit per tècnics professionals de grau mitjà o superior en prevenció de riscos laborals i la durada serà de 5 hores. S'impartirà diàriament durant la segona setmana posterior a iniciar-se el curs, des del 17 al 21 de gener de 2005 (ambdós inclosos) i estarà compost per:

- Integració i gestió de la prevenció (1 hora)

L'alumne aprendrà el conceptes bàsics en seguretat i salut, legislació bàsica en prevenció de riscos laborals i organització i gestió de la prevenció.

- Riscos generals i la seva prevenció (1 hora)

L'aprenentatge anirà adreçat a la seguretat dins la unitat formativa, la higiene industrial, els contaminants mediambientals. L'ergonomia i els factors psicosocials en l'organització de la feina.

- Riscos específics i la seva prevenció al sector (1 hora)

L'alumne coneixerà quins són els principals riscos al sector, les característiques específiques d'aquest i els sistemes elementals de control de riscos.

- Primers auxilis (2 hores)

S'aprendran quins són els criteris principals d'actuació davant un possible accident, avaluació de l'estat de l'accidentat i quins són els procediments d'actuació.

d) Unitat didàctica de formació bàsica

Aquest mòdul serà impartit íntegrament a l'IES de procedència de l'usuari per part del tutor que el centre designi i la durada serà d'un total de 200 hores. S'impartirà durant sis hores setmanals des del 12 de gener al 16 de desembre de 2005 (ambdós inclosos) i estarà compost per les matèries que tant el tutor del centre educatiu com la pedagoga del programa ALTER estimin oportunes.

8. CALENDARI LECTIU ANY 2005

GENER 2005

DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
3	4	5	6	7
10	11	12	13	14
17	18	19	20	21
24	25	26	27	28
31				

FEBRER 2005

DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
	1	2	3	4
7	8	9	10	11
14	15	16	17	18
21	22	23	24	25
28				

MARÇ 2005

DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
	1	2	3	4
7	8	9	10	11
14	15	16	17	18
21	22	23	24	25
28	29	30	31	

ABRIL 2005

DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
				1
4	5	6	7	8
11	12	13	14	15
18	19	20	21	22
25	26	27	28	29

MAIG 2005

DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
2	3	4	5	6
9	10	11	12	13
16	17	18	19	20
23	24	25	26	27
30	31			

JUNY 2005

DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOURS	DIVENDRES
		1	2	3
6	7	8	9	10
13	14	15	16	17
20	21	22	23	24
27	28	29	30	

SETEMBRE 2005

DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOURS	DIVENDRES
			1	2
5	6	7	8	9
12	13	14	15	16
19	20	21	22	23
26	27	28	29	30

OCTUBRE 2005

DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOURS	DIVENDRES
3	4	5	6	7
10	11	12	13	14
17	18	19	20	21
24	25	26	27	28
31				

NOVEMBRE 2005

DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOURS	DIVENDRES
	1	2	3	4
7	8	9	10	11
14	15	16	17	18
21	22	23	24	25
28	29	30		

DESEMBRE 2005

DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOURS	DIVENDRES
			1	2
5	6	7	8	9
12	13	14	15	16
19	20	21	22	23
26	27	28	29	30

***Notes:**

- Els dies sombrejats del calendari no seran lectius.
- Durant el mes de juliol es duran a terme les juntes d'avaluació corresponents als expedients acadèmics de cada usuari, entre el programa ALTER i els membres corresponents de cada IES.

9. PLANIFICACIÓ HORÀRIA PER AL GRUP DE 14 A 16 ANYS

El programa ALTER funcionarà en horari de matí, de dilluns a divendres. Les unitats didàctiques que el componen tindran aquesta durada:

GENER 2005

1. Mòdul d'ensenyament d'àrees transversals (9 hores)
 - De dilluns a divendres durant 5 hores setmanals.
 - 1.1 Mòdul d'ensenyament d'àrea de formació específica (56 hores)
 - De dilluns a divendres durant 20 hores setmanals.
 - 1.2 Mòdul d'ensenyament d'àrea de prevenció de rics laborals. (5 hores)
 - Aquest mòdul s'impartirà només durant segona setmana posterior a iniciar-se el curs.
 - 1.3 Mòdul de formació bàsica (6 hores)
 - Aquest mòdul s'impartirà íntegrament a l'IES derivant i formarà part de les 6 hores setmanals que l'usuari ha d'assistir al centre com a part de la seva formació en règim d'escolaritat compartida. (*)

FEBRER 2005

1. Mòdul d'ensenyament d'àrees transversals (20 hores)
 - De dilluns a divendres durant 5 hores setmanals.
 - 1.1 Mòdul d'ensenyament d'àrea de formació específica (80 hores)
 - De dilluns a divendres durant 20 hores setmanals.
 - 1.2 Mòdul de formació bàsica. (6 hores)
 - (*) Íd. mes de gener.

MARÇ 2005

1. Mòdul d'ensenyament d'àrees transversals (16 hores)
 - De dilluns a divendres durant 5 hores setmanals.
 - 1.1 Mòdul d'ensenyament d'àrea de formació específica (64 hores)
 - De dilluns a divendres durant 20 hores setmanals.
 - 1.2 Mòdul de formació bàsica (6 hores)
 - (*) Íd. mes de gener.

ABRIL 2005

1. Mòdul d'ensenyament d'àrees transversals (20 hores)
 - De dilluns a divendres durant 5 hores setmanals.
 - 1.1 Mòdul d'ensenyament d'àrea de formació específica. (80 hores)
 - De dilluns a divendres durant 20 hores setmanals.

1.2 Mòdul de formació bàsica (6 hores)
(*). Íd. mes de gener.

MAIG 2005

1 Mòdul d'ensenyament d'àrees transversals (22 hores)
• De dilluns a divendres durant 5 hores setmanals.
1.1 Mòdul d'ensenyament d'àrea de formació específica (88 hores)
• De dilluns a divendres durant 20 hores setmanals.
1.2 Mòdul de formació bàsica (6 hores)
(*). Íd. mes de gener.

JUNY 2005

1. Mòdul d'ensenyament d'àrees transversals (17 hores)
• De dilluns a divendres durant 5 hores setmanals.
1.1 Mòdul d'ensenyament d'àrea de formació específica (68 hores)
• De dilluns a divendres durant 20 hores setmanals.
1.2 Mòdul de formació bàsica (6 hores)
(*). Íd. mes de gener.

JULIOL 2005

Durant aquest mes es duran a terme les juntes d'avaluació corresponents als expedients acadèmics dels usuaris que hagin participat en la formació del programa.

SETEMBRE 2005

1. Mòdul d'ensenyament d'àrees transversals (12 hores)
• De dilluns a divendres durant 5 hores setmanals.
1.1 Mòdul d'ensenyament d'àrea de formació específica (48 hores)
• De dilluns a divendres durant 20 hores setmanals.
1.2 Mòdul de formació bàsica (6 hores)
(*). Íd. mes de gener.

OCTUBRE 2005

1. Mòdul d'ensenyament d'àrees transversals (20 hores).
• De dilluns a divendres durant 5 hores setmanals.
1.1 Mòdul d'ensenyament d'àrea de formació específica (80 hores)
• De dilluns a divendres durant 20 hores setmanals.
1.2 Mòdul de formació bàsica (6 hores)
(*). Íd. mes de gener.

NOVEMBRE 2005:

1. Mòdul d'ensenyament d'àrees transversals (21 hores)
 - De dilluns a divendres durant 5 hores setmanals.
- 1.1 Mòdul d'ensenyament d'àrea de formació específica (84 hores)
 - De dilluns a divendres durant 20 hores setmanals.
- 1.2 Mòdul de formació bàsica. (6 hores)
 - (*) Íd. mes de gener.

DESEMBRE 2005

1. Mòdul d'ensenyament d'àrees transversals (9 hores)
 - De dilluns a divendres durant 5 hores setmanals.
- 1.1 Mòdul d'ensenyament d'àrea de formació específica (36 hores)
 - De dilluns a divendres durant 20 hores setmanals.
- 1.2 Mòdul de formació bàsica (6 hores)
 - (*) Íd. mes de gener.

10. TEMPORALITZACIÓ PER AL GRUP D'ALUMNES DE 14 A 16 ANYS

La formació socioeducativa de les unitats formatives durant l'any 2005 tindrà una durada de 10 mesos, 171 dies lectius i 1.055 hores.

Hores setmanals totals de formació: 31

Mes d'inici: gener de 2005

Mes de finalització: desembre de 2005

Es tenen en compte les dates de Nadal i Pasqua com a festius, igual que en el sistema escolar.

Durant el curs, hi ha la possibilitat que s'hi incorporin un o diversos alumnes segons les baixes produïdes, excepte a partir de finals del mes d'abril (sobre el calendari escolar).

11. CONTINGUTS PER AL GRUP D'ALUMNES DE 16 A 18 ANYS

La formació socioeducativa es fonamentarà en les mateixes unitats formatives alternatives que en el grup anterior i s'organitzaran en les mateixes unitats didàctiques, llevat de la unitat didàctica 4, ja que aquesta forma part de l'escolaritat compartida en el cas dels menors de 16 anys.

12. PLANIFICACIÓ HORÀRIA PER AL GRUP D'ALUMNES DE 16 A 18 ANYS

Íd. del punt 9

13. TEMPORALITZACIÓ PER AL GRUP D'ALUMNES DE 16 A 18 ANYS

La formació socioeducativa de les unitats formatives durant l'any 2005 tindrà una durada de 10 mesos, 171 dies lectius i 855 hores.

Hores setmanals totals de formació: 25

Mes d'inici: gener de 2005

Mes de finalització desembre de 2005

Es tenen en compte les festes de Nadal i Pasqua com a festius, igual que en el sistema escolar.

El calendari assenyala les dates en què l'alumne ha d'assistir a la formació; és per això que es considera idèntic en ambdós grups.

Durant el curs hi ha la mateixa possibilitat d'incorporació a la unitat formativa que en el grup de 14 a 16 anys.

14. RECURSOS HUMANS

Aquestes unitats didàctiques, de caràcter docent, les duren a terme el mestre (encarregat de la unitat didàctica professional) i l'educador, figura de referència de l'alumne, present en la unitat de formació socioeducativa i responsable d'impartir la resta d'unitats didàctiques, excepte el de prevenció de riscos laborals (impartit per tècnics de grau mitjà o superior en prevenció de riscos laborals) o aquells altres que l'equip tècnic del programa ALTER estimi oportú, tenint present la col·laboració d'altres professionals.

14.1 RECURSOS HUMANS DEL PROGRAMA EN GENERAL

L'equip tècnic de gestió i administració, ubicat a Mallorca, estarà format per:

- 1 director
- 1 pedagog, amb funcions de coordinació
- 1 administratiu

S'inclouen els serveis generals i específics de la Direcció General de Menors i Família.

El personal docent serà contractat per les corporacions locals (educadors) i subcontractats pel programa (tècnics de formació professional).

A Menorca i Eivissa hi haurà un tècnic per illa que treballarà amb el suport de l'equip de Mallorca.

15. AVALUACIO

L'avaluació d'un programa, amb objectius de continuïtat, ha d'indicar els elements clau que estructuraven les accions i les línies de treball.

Plantejam fórmules d'avaluació que permetin al programa ALTER redefinir permanentment el coneixement del context, la coherència dels discursos inicials, les estratègies metodològiques i l'impacte de l'acció en el context inicial de partida i durant tot el procés.

Objectius

- Valorar els punts de partida i d'arribada dels participants en les accions previstes.
- Identificar i definir problemes i necessitats de la població atesa i les deficiències de les nostres actuacions respecte a aquests problemes i necessitats, mitjançant una avaluació contínua.
- Valorar si la formulació d'objectius s'adequa a la situació de partida i a la finalitat de les experiències.
- Valorar l'estratègia d'intervenció, l'organització i els mitjans que s'hi articulen.
- Identificar i definir els elements clau pel que fa als recursos necessaris i estratègies que els emmarquen.
- Identificar i definir les característiques dels professionals idonis.
- Valorar la utilització i organització dels recursos que es plantegen.
- Valorar la gestió interna del programa i dels procediments d'intervenció amb els usuaris en els diferents àmbits.
- Identificar i definir els elements clau dels mètodes, les tècniques i els estils d'intervenció pel que fa a la proposta i l'execució.
- Valorar els resultats en els beneficiaris del programa.
- Mesurar i valorar l'impacte en els beneficiaris de les intervencions i el canvi produït a causa d'aquestes.
- Valorar la qualitat tècnica i humana de la intervenció i els nivells de satisfacció.
- Valorar els canvis produïts en els àmbits establerts en els itineraris.

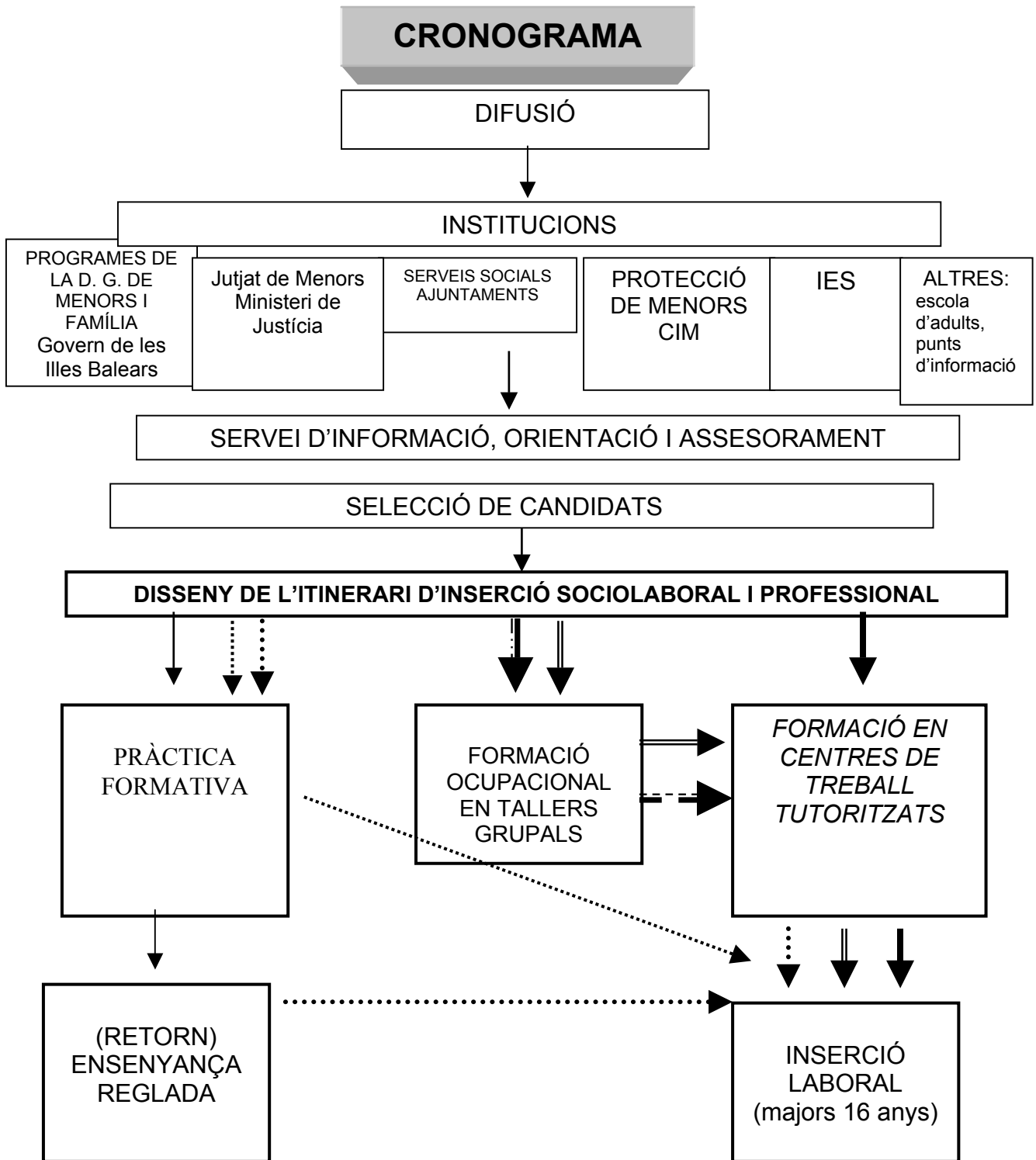
16. METODOLOGIA DE L'AVALUACIÓ

L'avaluació requereix apropar-se adequadament a la realitat que necessitam analitzar i els aspectes concrets mitjançant les quals s'expressa cada situació i procés.

La metodologia d'avaluació utilitzarà diverses tècniques o instruments d'anàlisi i estudi:

- L'anàlisi documental dels projectes i memòries relatives a l'acció formativa, els plans i els programes d'actuació i els diversos registres de l'activitat.
- Enquestes i/o entrevistes als joves i professionals implicats.
- Estudi de casos per avaluar comparativament els de major i menor èxit.
- Grups de discussió.

L'avaluació està integrada en l'acció que duen a terme els professionals que la desenvolupen i al servei de la gestió, organització, millora i aprenentatge del programa. És una responsabilitat compartida per tots els professionals, institucions i empreses participants en l'experiència. Durant el desenvolupament de cada acció prevista en el programa es manté una autoavaluació no sistemàtica però sí inicial, formativa i sumativa, mitjançant les reunions dels equips de treball, d'assessorament i de gestió.

NOTA: Cadascuna de les línies correspon a un itinerari previst.